

Domov>Družinske zadeve in dedovanje>Razveza in ločitev

Izvirna jezikovna različica te strani [pl](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

poljščina

Swipe to change

Razveza in ločitev

Poljska

1 Kakšni so pogoji za razvezo zakonske zveze?

Sodišče izda odločbo o razvezi zakonske zveze, s katero ugotovi, ali je eden od zakoncev odgovoren za nevdržnost zakonske zveze, in če je, kateri. Sodišče ne odloča o odgovornosti, če tako zahtevata oba zakonca.

Za razvezo zakonske zveze ni potrebno predhodno prenehanje življenjske skupnosti.

2 Kakšni so razlogi za razvezo zakonske zveze?

Razlog za razvezo zakonske zveze je popolna in nepopravljiva nevdržnost zakonske zveze. Izpolnjena morata biti oba pogoja (člen 56(1) zakonika o družini in skrbništvu).

3 Katere so pravne posledice razveze, kar zadeva:**3.1 osebne odnose med zakoncema (na primer priimek);**

V treh mesecih po pravnomočnosti odločbe o razvezi lahko razvezani zakonec, ki je ob sklenitvi zakonske zveze spremenil priimek, s predložitvijo izjave volje vodji matičnega urada znova prevzame priimek, ki ga je imel pred sklenitvijo zakonske zveze.

Razvezana zakonca lahko skleneta novo zakonsko zvezo.

3.2 razdelitev premoženja zakoncev;

S sklenitvijo zakonske zveze se po zakonu vzpostavi skupno premoženje zakoncev, ki zajema njuno pridobljeno premoženje (zakonsko skupno lastništvo). Zakonsko skupno lastništvo preneha z razvezo zakonske zveze, tj. ko odločba o razvezi zakonske zveze postane pravnomočna.

Sodišče lahko na zahtevo enega od zakoncev skupno premoženje razdeli v odločbi o razvezi zakonske zveze. Pridobljeno premoženje zakoncev sestavljajo predmeti, ki jih eden od zakoncev ali oba zakonca pridobita med zakonskim skupnim lastništvom.

Oba zakonca imata enaka deleža na skupnem premoženju.

Kateri koli od zakoncev lahko iz utemeljenih razlogov od sodišča zahteva, naj se pri delitvi skupnega premoženja upošteva, koliko je vsak zakonec prispeval k pridobitvi zadevnega premoženja.

Kadar imata zakonca skupno prebivališče, lahko sodišče v odločbi o razvezi odloči tudi o načinu uporabe tega prebivališča v obdobju, v katerem v njem še naprej prebivata skupaj. Če tako zahtevata oba zakonca, lahko sodišče skupno prebivališče razdeli ali ga dodeli enemu od zakoncev, če se drugi zakonec strinja s tem, da ga zapusti brez zagotovitve nadomestnega prebivališča.

3.3 mladoletne otroke zakoncev;

Sodišče v odločbi o razvezi odloči o starševski odgovornosti v zvezi s skupnimi mladoletnimi otroki zakoncev ter stikih med starši in otroki. Določi tudi znesek, ki ga morata zakonca plačevati za preživljanje in vzgojo otrok (člen 56(1) zakonika o družini in skrbništvu).

Izvajanje starševske odgovornosti lahko dodeli enemu od staršev, pri čemer starševsko odgovornost drugega starša omeji na posamezne obveznosti in pravice v zvezi z otrokom(-ki).

3.4 obveznost plačevanja preživnine drugemu zakoncu?

Razvezani zakonec, za katerega se ne ugotovi, da je izključno odgovoren za nevdržnost zakonske zveze, in ki ima finančne težave, lahko od drugega zakonca zahteva preživnino v skladu s svojimi razumnimi potrebami ter možnostjo pridobivanja dohodka in finančno sposobnostjo drugega zakonca (člen 60(1) zakonika o družini in skrbništvu).

Če se zaradi razveze zakonske zveze bistveno poslabša finančni položaj zakonca, ki ni odgovoren za nevdržnost zakonske zveze, mora zakonec, za katerega se ugotovi, da je izključno odgovoren za nevdržnost zakonske zveze, zagotoviti sredstva, s katerimi se pokrijejo potrebe drugega zakonca, tudi če ta nima finančnih težav (člen 60(2) zakonika o družini in skrbništvu).

Preživninska obveznost preneha, ko zakonec, ki prejema preživnino, sklene novo zakonsko zvezo. Kadar se ugotovi, da zakonec, ki mora plačevati preživnino, ni izključno odgovoren za nevdržnost zakonske zveze, zadevna obveznost preneha pet let po razvezi zakonske zveze (člen 60(3) zakonika o družini in skrbništvu).

4 Kaj pravni izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ dejansko pomeni?

To je formalno prenehanje življenjske skupnosti, tj. na podlagi sodne odločbe v skladu s členom 61(1) do (6) zakonika o družini in skrbništvu.

5 Kakšni so pogoji za prenehanje življenjske skupnosti?

Pogoj za prenehanje življenjske skupnosti je popolna nevdržnost zakonske zveze.

6 Katere so pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti?

Pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti so enake kot pri razvezi zakonske zveze, vendar zakonca ne moreta skleniti nove zakonske zveze.

7 Kaj izraz „razveljavitev zakonske zveze“ dejansko pomeni?

„Razveljavitev zakonske zveze“ pomeni razveljavitev vseh posledic zakonske zveze za nazaj, razen statusa otrok iz razveljavljene zakonske zveze, ki ohranijo status zakonskih otrok.

8 Kakšni so pogoji za razveljavitev zakonske zveze?

Razlogi za razveljavitev zakonske zveze, ki so navedeni v zakoniku o družini in skrbništvu, so:

eden od zakoncev ni dopolnil zakonsko določene starosti za sklenitev zakonske zveze (člen 10 zakonika o družini in skrbništvu),

eden od zakoncev je popolnoma poslovno nesposoben (člen 11 zakonika o družini in skrbništvu),

eden od zakoncev je duševni bolnik ali ima motnjo v duševnem razvoju (člen 12 zakonika o družini in skrbništvu),

zakonska zveza je bila sklenjena v času, ko je še trajala prejšnja zakonska zveza katerega izmed zakoncev (člen 13 zakonika o družini in skrbništvu),

zakonca sta sorodnika v ravni ali stranski vrsti (bratje in sestre, vključno s polbrati in polsestrami ter zunajzakonskimi brati in sestrami) ali sta v svaštvu v ravni vrsti (člen 14 zakonika o družini in skrbništvu),

zakonca sta posvojenec in posvojitelj (člen 15 zakonika o družini in skrbništvu), predložitev izjave, da je zakonec sklenil zakonsko zvezo v stanju, v katerem ni bil sposoben sprejemati zavestnih odločitev iz katerega koli razloga, da je bil pri sklenitvi zakonske zveze v zmoti o osebi drugega zakonca ali da je zakonsko zvezo sklenil pod vplivom protipravne grožnje (člen 15(1) zakonika o družini in skrbništvu).

Vsi navedeni razlogi morajo obstajati ob sklenitvi zakonske zveze.

9 Katere so pravne posledice razveljavitve zakonske zveze?

Odločba o razveljavitvi zakonske zveze je konstitutivna in ima posledice za tretje osebe (*erga omnes*). Ima dve vrsti posledic: *ex tunc*, tj. posledice za nazaj do datuma sklenitve zakonske zveze, npr. zakonca prevzameta zakonski stan, ki sta ga imela pred sklenitvijo zakonske zveze, in ponovno prevzameta svoj prejšnji priimek; svaštvo med zakoncem in družino drugega zakonca preneha, zakonito dedovanje pa ni mogoče; *ex nunc*, tj. posledice, ki nastopijo šele po pravnomočnosti odločbe o razveljavitvi zakonske zveze, npr. v zvezi s premoženjskimi razmerji. Posledice razveljavitve zakonske zveze za odnos med zakoncema in otroki iz njune zakonske zveze ter za premoženjska razmerja med zakoncema so urejene z zadevnimi predpisi o razvezi zakonske zveze. Pomembno je, da se šteje, da je zakonec, ki je zakonsko zvezo sklenil v slabi veri, odgovoren za nevezdržnost zakonske zveze.

10 Ali obstajajo alternativni zunajsodni načini reševanja sporov v zvezi z razvezo zakonske zveze, pri katerih ni treba začeti postopka pri sodišču?

Zakoncem na Poljskem je na voljo družinska mediacija. Namenjena je predvsem taki rešitvi sporov med zakoncema, da se prepreči razveza zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti, in sporazumni določitvi pogojev razveze zakonske zveze (premoženjske zadeve, varstvo otrok). Mediacijo zagotavljajo predvsem nevladne organizacije, ustanove in Cerkev.

Zakonci, ki so v zakonskem sporu, so upravičeni do različnih oblik družinske terapije in lahko poiščejo pomoč psihologov, psihoterapevtov, skupin za pomoč itd.

11 Kje je treba vložiti zahtevek (tožbo) za razvezo/prenehanje življenjske skupnosti/razveljavitve zakonske zveze? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente moram priložiti zahtevku?

Zahtevke za razvezo zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti ali razveljavitve zakonske zveze je treba vložiti pri okrožnem sodišču (*sąd okręgowy*), ki je pristojno glede na kraj zadnjega skupnega prebivališča zakoncev. Če to ni mogoče, je treba zahtevke vložiti pri okrožnem sodišču, ki je pristojno glede na kraj prebivališča vložnika.

Za takšne zahtevke se zaračuna sodna taksa. Vendar lahko stranka, ki zaradi svojega finančnega položaja ne more plačati takse, pri sodišču vložiti prošnjo za popolno ali delno oprostitve plačila sodnih stroškov, sodišče pa lahko zaprosi tudi, naj imenuje odvetnika za zastopanje po uradni dolžnosti.

Zahtevku je treba priložiti naslednje dokumente: kopije dokumentov o osebnem stanju (poročni list, rojstni listi otrok), dokazila o zaslužku (dohodku), dokument, s katerim stranka pooblasti odvetnika za zastopanje (če je stranka sama izbrala svojega odvetnika), in katera koli druga potrdila (zdravniška potrdila, upravne odločbe itd.), ki so lahko pomembna za zadevo.

12 Ali lahko dobim pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Glej točko 11.

Oseba, ki vložiti prošnjo za popolno ali delno oprostitve plačila sodnih stroškov ali imenovanje odvetnika po uradni dolžnosti, ji mora priložiti izjavo o finančnem položaju (na ustreznem obrazcu, ki je na voljo pri sodišču).

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo v zvezi z razvezo/prenehanjem življenjske skupnosti/razveljavitvijo zakonske zveze?

Da, v vseh teh primerih je mogoče vložiti pritožbo pri drugostopenjskem sodišču. Zakonca se lahko zoper odločbo okrožnega sodišča pritožita pri pritožbenem sodišču.

14 Kaj je treba storiti, da bo odločba o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici, priznana v tej državi članici?

V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo (v nadaljnjem besedilu: Uredba Bruselj IIa) se take odločbe na Poljskem samodejno priznajo, ne da bi bilo treba za priznanje začeti kakršen koli poseben postopek (člen 21 Uredbe Bruselj IIa).

15 Pri katerem sodišču je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

Katera koli zainteresirana stran lahko zahteva izdajo odločbe o priznanju oziroma nepriznanju sodne odločbe (člen 21(3) Uredbe Bruselj IIa). Na Poljskem se taki zahtevki predložijo okrožnim sodiščem. Krajevna pristojnost se določi glede na običajno prebivališče osebe, zoper katero se vlaga zahtevek za izdajo odločbe o priznanju oziroma nepriznanju sodne odločbe. Kadar nobeden od navedenih krajev ni na Poljskem, se krajevna pristojnost določi po kraju izvršitve (člen 29(2) Uredbe Bruselj IIa).

16 Katero pravo se uporablja v postopkih razveze zakonske zveze med zakoncema, ki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

Poljska je pogodbenica številnih mednarodnih sporazumov, s katerimi je urejeno to vprašanje. Taki predpisi imajo prednost pred poljskim mednarodnim zasebnim pravom. Kadar imata zakonca različno državljanstvo, se tako lahko uporabijo različni predpisi. Če ni sklenjen mednarodni sporazum, se uporabi zakon o mednarodnem zasebnem pravu z dne 14. februarja 2011. V skladu s členom 54 tega zakona se zakonska zveza razveže na podlagi skupnega nacionalnega prava zakoncev, ki se uporabi ob vložitvi zahtevka za razvezo zakonske zveze. Če zakonca nimata skupnega nacionalnega prava, se uporabi pravo države, v kateri oba zakonca prebivata ob vložitvi zahtevka za razvezo zakonske zveze. Če ob vložitvi takega zahtevka nimata skupnega prebivališča, se uporabi pravo zadnje države, v kateri sta imela skupno prebivališče, če ima eden od zakoncev tam še vedno običajno prebivališče. V drugih primerih se zakonska zveza razveže na podlagi poljskega prava.

Zadnja posodobitev: 03/12/2015

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.